

روابط ایران و روسیه در سال 2009 - چالش ها و فرصت ها

سرویس روسیه/خبرگزاری آران
 خبرگزاری آران / سرویس روسیه : روابط جمهوری اسلامی ایران و فدراسیون روسیه در سال میلادی که گذشت با وجود چالش های موجود در جهان و تلاش های برخی از جمله آمریکا و رژیم صهیونیستی برای مخدوش کردن آن، روند رو به توسعه داشت.

دو کشور روابط خود را در سال 2009 تقویت کرده و همکاری در زمینه های مهمی همچون سیاسی، اقتصادی، بازرگانی و فناوری را گسترش دادند. سفرهای متقابل مقامهای دو کشور در طول سال گذشته نیز نقش مهمی در تحکیم روابط و مناسبات دوجانبه داشت.

مهمترین دیدار در این مجموعه ، سفر "محمود احمدی نژاد" رییس جمهوری اسلامی ایران به شهر "یکاترینبورگ" روسیه بود که برای شرکت در اجلاس سران سازمان همکاری شانگهای انجام گرفت.

روسای جمهوری ایران و روسیه در حاشیه این اجلاس بین المللی، با یکدیگر دیدار کرده و در خصوص راههای توسعه مناسبات دوجانبه گفت و گو و مذاکره کردند. سفر وزرای سابق دفاع و فرهنگ و ارشاد اسلامی ایران، سه تن از معاونین وزیر امور خارجه، معاونین وزرای بازرگانی، نفت و راه و ترابری ایران و نیز مدیرعامل ایرنا به مسکو از مهمترین دیدارهای مقامهای ایرانی به روسیه در سال 2009 بود.

"سرگئی اشماتکو" وزیر انرژی، "سرگئی ربابکوف" معاون امنیت و خلع سلاح وزیر امور خارجه روسیه، "سرگئی کرینکو" رییس شرکت دولتی "روس اتم" و "حافظ صالح اف" رییس گروه دوستی پارلمانی دو کشور از جمله مقام های روسی بودند که سال گذشته میلادی به ایران سفر و با همتایان خود به رایزنی و تبادل نظر پرداختند.

اشماتکو در سفر به ایران از نیروگاه هسته ای بوشهر بازدید کرده و با ابراز خرسندی از روند آزمایش تجهیزات نصب شده در این نیروگاه اعلام کرد که آزمایش و نصب تجهیزات وارد مرحله پایانی شده و نیروگاه بزودی راه اندازی خواهد شد.

وی همراه "منوچهر متکی" وزیر امور خارجه ایران ریاست کمیسیون مشترک همکاریهای اقتصادی و بازرگانی دو کشور را در تهران برعهده داشت که در آن طرحهای همکاری دو کشور مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

موضوع فعالیت های هسته ای ایران همچنان از مسایل مهم همکاری ایران و روسیه در سال 2009 بود و مسکو با توجه به عضویت در گروه 5+1 تلاش کرد با اتخاذ موضعی متفاوت از واشنگتن، این مساله بدون اعمال فشار بیشتر بر تهران و تهدید از طریق همکاری با آژانس بین المللی انرژی اتمی حل و فصل شود .

روسیه همراه چین در گروه 5+1 با تحریم ایران مخالف است و بر لزوم خودداری از اتخاذ چنین رویکردی تاکید دارد .

"ولادیمیر پوتین" نخست وزیر روسیه ماه اکتبر هنگامی که وزیر خارجه آمریکا با هدف متقاعد ساختن سران روسیه به حمایت از تحریم ایران به مسکو سفر کرده بود، با تاکید بر موضع کاخ کرملین در قبال برنامه هسته ای تهران اعلام کرد: در زمان کنونی دلیلی برای اعمال تحریم وجود ندارد و صحبت در این زمینه زود هنگام است.

پوتین، مذاکره را راهکاری ثمربخش برای حل و فصل موضوع برنامه هسته ای ایران خواند و گفت: معتقدیم که در همه موارد از جمله موضوع هسته ای تهران، مذاکره راهکاری ثمربخش و موثر است.

"سرگئی لاوروف" وزیر خارجه روسیه هم در دیدار با "هیلاری کلینتون" ضمن اعلام مخالفت مسکو با تحریم های جدید علیه تهران ، خواستار حل و فصل مساله هسته ای از راههای سیاسی و دیپلماتیک شد.

وی اتخاذ چنین سیاستی را رویکردی غیر سازنده و بی ثمر دانست و جلب مشارکت و همکاری ایران در مسایل بین المللی را ضروری دانست.

این موضع روسیه در حالی بیان شد که تلاش های آمریکا و رژیم صهیونیستی برای جلب موافقت مسکو با تحریم تهران شدت یافته بود .

"باراک اوباما" رییس جمهوری آمریکا در پنج دیدار با "دمیتری مدودیف" همتای روس خود با ارائه اطلاعات نادرست از جمله ادعای تلاش پنهانی تهران برای ساخت مرکز غنی سازی اورانیوم نزدیک شهر قم بر لزوم تحریم جمهوری اسلامی ایران و همراهی روسیه در این زمینه تاکید کرد که هنوز این کشور به آن درخواست ها پاسخ قطعی نداده است.

"جیم جونز" مشاور امنیت ملی آمریکا هم در دیدار از مسکو و مذاکره با مقامهای روسیه از جمله لاوروف وزیر امور خارجه و "نیکلای پاتروشف" دبیر شورای امنیت این کشور، در ماه نوامبر بر تحریم ایران به عنوان تنها گزینه باقی مانده برای حل مساله هسته ای تاکید کرد.

گرچه رسانه های غربی اظهار نظر مدودیف را همراهی با آمریکا برای پیوستن به تحریم ایران تعبیر کردند اما در پی واکنش های سرد و مخالفت های گسترده در روسیه، کرملین در یک عقب نشینی با تاکید بر حل مساله هسته ای از راههای دیپلماتیک، خواستار ادامه گفت و گو های سیاسی با تهران شد.

از سوی دیگر، همکاری های نظامی و فنی دو کشور به موازات برنامه هسته ای ایران در سال 2009 باعث خشم شدید مقام های آمریکا و رژیم صهیونیستی شد و آنها در هر فرصت دیدار و ملاقات با سران روسیه در مسکو ، این همکاری را به زیان منطقه و برهم خوردن توازن نظامی قلمداد می کردند.

اما مقام های رسمی روسیه، این همکاریها را در چارچوب قوانین و مقررات بین المللی و صرفا دارای جنبه دفاعی دانسته و بر تعهد کشورشان جهت تحویل مجموعه پدافندی موشک های اس 300 به ایران تاکید کردند.

هر چند "سرگئی ایوانف" معاون نخست وزیر روسیه برای خوشایند رژیم صهیونیستی و آمریکا از تحویل نشدن این مجموعه پدافندی به ایران سخن گفت اما بلافاصله مقام های مسوول در وزارت دفاع، شرکت دولتی صادرات تسلیحات و نیز مقام های وزارت خارجه روسیه اعلام کردند قرارداد همکاری های فنی و نظامی دو کشور قانونی است و گرچه تاکنون اجرای آن عملی نشده، ولی این همکاری به زیان هیچ طرفی در منطقه نیست و مسکو مصمم به اجرای تعهدات بین المللی و منطقه ای خود است .

مسکو در قبال برگزاری انتخابات ریاست جمهوری در ایران و نتایج آن نیز موضع متفاوت با آمریکا و متحدانش در گروه 5+1 اتخاذ کرد و با استقبال از اراده و تصمیم انتخاب مجدد احمدی نژاد به عنوان رییس جمهوری، خواستار توسعه و تقویت همکاری ها با ایران به عنوان کشور همسایه و قدرتمند خود در منطقه شد.

از عرصه های مهم دیگر همکاریها، توجه به گسترش فعالیت در بخش های اقتصادی و بازرگانی است و دو کشور در سال 2009 تلاش های گسترده ای را برای افزایش مبادلات بازرگانی و اقتصادی انجام دادند.

سران ایران و روسیه مصممند حجم مبادلات بازرگانی دو کشور را که در سال 2008 بالغ بر سه میلیارد و 400 میلیون دلار بود، افزایش دهند و برای نیل به این هدف برنامه ریزی کرده اند.

سفیر ایران در روسیه با پیش بینی این افزایش گفت: در سال 2010 این شاخص به 5 میلیارد دلار می رسد و با شروع همکاری های بانکی دو کشور، پیش زمینه تبادل تجاری بر مبنای ریال و روبل بجای ارزهای خارجی نیز جریان دارد.

"سید محمود رضا سجادی" در مصاحبه با خبرنگار ایرنا در مسکو افزود: انتظار می رود بستر کار برای سرمایه گذاری مشترک دو کشور در صنایع نفت و گاز و تاسیسات پالایشگاهی و پتروشیمی فراهم شود و تحول و تحرک جدیدی برای همکاری در امر فعال سازی کریدور شمال و جنوب نیز روی دهد.

سفیر ایران همچنین در این مصاحبه اظهار داشت: رسالت داریم با انجام مدیریت، اجازه ندهیم منافع راهبردی ایران و روسیه قربانی احساسات زودگذر و جنگ های روانی و تبلیغاتی برفروخته از سوی رسانه های غربی و تلاش های مغرضانه شود.

کارشناسان و تحلیلگران امور ایران در روسیه دورنمای همکاری های اقتصادی و بازرگانی دو کشور را روشن می بینند. حضور شرکت های ایرانی دست اندر کار صادرات فرش در نمایشگاههای مسکو در راستای اجرای همین سیاست راهبردی صورت گرفت. در اقدامی دیگر، معاون وزیر نفت ایران طرحهای پالایش نفت و احداث پالایشگاههای جدید را برای جلب مشارکت روسها در مسکو معرفی کرد. از دیدگاه کارشناسان، سالی میلادی گذشته برای روابط ایران و روسیه مثبت بود و دو طرف توانستند در مسیر تعیین شده سران دو کشور، به توسعه روابط و همکاریها بر اساس اصول احترام به منافع متقابل و حسن همجواری پرداخته و زمینه گسترش همکاری ها برای سال 2010 را فراهم کردند. "رجب صفراف" رییس مرکز مطالعات ایران معاصر در روسیه، همکاریهای دو کشور را عالی دانسته و گفت: دو طرف بخوبی فرصت های توسعه همکاریها را شناسایی کرده اند و همین امر جای امیدواری برای شکوفایی همکاری ها را بوجود آورده است. به اعتقاد این کارشناس روس، تقویت همکاری ها به سود منافع متقابل، منطقه و نیز برقراری ثبات و آرامش است و باعث تحکیم مناسبات در مناطق قفقاز، کشورهای حاشیه دریای خزر و نیز عرصه بین المللی می شود. آگاهان سیاسی معتقدند روسیه و ایران به عنوان دو کشور قدرتمند در منطقه مخالف دخالت های بیگانگان و حضور آنان در مناطق پیرامونی خود هستند و مشارکت کشورهای منطقه را ضامن برقراری صلح و ثبات و افزایش همکاری های متقابل بسود منافع ملت های این مناطق می دانند. از دیدگاه آنان دولت های منطقه با سلطه جویی و سیاست های مداخله گرایانه غرب بویژه امریکا بشدت مخالف هستند و ایران و روسیه برای با توجه به برخورداری از ظرفیت ها و پتانسیل های بالقوه قادرند زمینه تحکیم و تقویت همکاری ها و مشارکت های منطقه ای را فراهم آورده و پیوندهای مشترک را استحکام بخشند. پایان پیام.